

DEMOKRASİ VE SİYASET

13.03.2013 tarihinde gerçekleştirilen “Demokrasi ve Siyaset” konferansının metnidir.

Konuşmacılar:

Güldal Mumcu (TBMM Başkanvekili ve CHP İzmir Milletvekili)

Atılım Üniversitesi Öğrencisi Ali Görkem Çağrı: Konu başlığımız “Demokrasi ve Siyaset”. Ülkemiz kurulduğu 1923 yılında demokrasiye geçiş ile büyük bir adım attı. Akabinde Atatürk ilke ve inkılâplarıyla demokrasiyi taçlandırarak yerleştirmeyi ve muhasır medeniyetler seviyesine ulaşma gayesi hedeflenmiştir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’le beraber pek çok yenilik Türk siyasi arenasında vuku bulmuştur. Oysaki Cumhuriyetin 90. yılına girdiğimiz bugünlerde demokrasinin örnek teşkil edecek hale gelmiş olması gerekirken hala birtakım karanlıklar aydınlatılamamıştır.

Vatan aşkı ile ülkemize hizmet eden aydınlarımız gerek siyasi gerek askeri gerek akademik gerekse gazete ve medya dünyasında pek çok vatandaşımız insafsızca şehit edilmiştir. İşte faili meçhul dediğimiz bu cinayetlerin azmettiricileri ve azmedenleri bir şekilde yargı karşısına çıkarılamamış ve bu dosyalar kapatılmış, zaman aşımına uğramıştır.

Değerli konuklar, ben sizlere soruyorum aradan yüz sene geçse de bu hunharca işlenen cinayetler, biz millet sevgisiyle yetiştirilmiş olan ben ve benim gibi genç arkadaşlarımızın beyinlerinden silinebilir mi? Bu yapılan hainlikler, nizamsızlıklar unutulabilir mi? Bu ülkede nasıl İzmir’de ilk kurşunu atan Hasan Tahsin bugün hala iyi bir şekilde anılıyorsa herkesin gözleri önünde faili meçhul bir cinayete arabası patlatılan Uğur Mumcu da her zaman anılacaktır. Milletimiz önünde fikirleriyle bir güneş timsali aydınlatan her biri birbirinden değerli aydınlarımızı rahmetle anıyorum. Bu milletin kalbinin en muazzam yerinde şüphesiz ki her zaman yaşayacak ve yerini koruyacaklardır, tıpkı şanlı tarihimizde olduğun gibi.

Sunucu: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekili ve Cumhuriyet Halk Partisi İzmir Milletvekili Güldal Mumcu, 20 Eylül 1951’de Denizli’de doğdu. Liseyi TED Ankara Kolejinde bitiren Güldal Mumcu, 1974 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü’nden mezun oldu.

1975-1979 yılları arasında Devlet Yatırım Bankasında Proje Değerlendirme Uzmanı olarak görev yaptı. 1976 yılında ise Gazeteci Yazar Uğur Mumcu’yla evlendi. Uğur Mumcu’nun öldürülmesinin ardından 1994 yılında oğlu ve kızıyla beraber amacı Uğur Mumcu’nun ilkelerinden ödün vermeyerek kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak ve gazeteciliğe hevesli gençleri araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmak olan

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfını kurdu ve başkanlık görevini yürüttü. Vakıf; edebiyat, felsefe, sinema, desen seminerleri ve çocuklara yönelik yaz okulu uygulamalarıyla Türkiye’de eğitim ve kültür alanlarında pek çok ilki hayata geçirdi.

Cumhuriyet Halk Partisi’nden 23. Dönem İzmir Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne giren Güldal Mumcu 10 Ağustos 2007 tarihinden beri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekilliği görevini yürütmektedir. 24. Dönemde İzmir Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne tekrar girmiştir. Çok iyi düzeyde İngilizce bilen Güldal Mumcu iki çocuk annesidir.

Güldal Mumcu: Gençlere yalan söylemek yanlıştır. Yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır. Tanrının gökyüzünde oturduğunu ve yeryüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlıştır. Gençler anlar ne demek istediğinizi, gençler halktır. Güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin onlara. Yalnız gelecek günleri değil, bırakın da yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. Engeller vardır, deyin; kötülükler vardır. Ama varsa var ne yapalım, mutlu olmazlar ki mutluluğun değerini bilmeyenler demeyin. Gençler rastladığınız kusurları bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra çoğalırlar ve ileri de çocuklarınız, öğrencileriniz bağışladık diye o kusurları bizi bağışlamazlar.

Sevgili Gençler, gençlik insanın en güzel çağıdır. Ama ne yazık ki insanlar ülkemizde gençlik çağında öyle sıkıntılarla uğraşıyorlar ki biz yaştakiler dönüp onlara gençlik en güzel çağınızdır, kıymetini bilin dediğimiz zaman bu içinde bulunduğumuz girdabın, bu kaosu neresi güzel diye yüzümüze bakarlar. Ama bir anlamda da haklısınız, çok küçük yaşıңызdan itibaren sınavlarla boğuştunuz, ezberlerle de boğuldunuz.

Hayat, dünya, evren, sonsuzluk, insan, bu dünyada ne yapıyoruz, ne için varız konularında bilimin, felsefenin yol göstericiliğinden tam manasıyla bir eğitim görmeden kendinizi üniversitenin içinde buldunuz. Üniversite hayatı sadece sıralar, sınavlar değil; üniversiteler araştırma, sorgulama, hayata dair, ülkeye dair, dünyaya dair soruların yanıtlarını birlikte tartışma ortamları olmalıdır. Bilimsel araştırmalar özgürce yapılmalıdır. Üniversiteler kendilerini özgürce ifade etmelidir; çünkü ancak özgürlük varsa, demokrasi varsa gençler yaratıcılıklarını ortaya koyabilirler. Özgür iradeleriyle kararlarını alabilirler.

Her biriniz biriciksizsiniz. Bu dünyaya potansiyellerinizle birlikte doğdunuz. O biricik oluş, potansiyellerinizi hayata aktarılması, kendinizi gerçekleştirirseniz ancak var olabilir. Bu da ancak bilimsel ve özgür bir eğitim ortamıyla olur. Ama yaşadığımız günler bu özgürlüklerin tam olarak olmadığı günlerdir. Ne yazık ki sizler yaratıcılığınızın özgürce gerçekleşebileceği demokratik bir ortamdan genellikle mahrum bırakılıyorsunuz.

Türkiye nüfusunun yaklaşık yarısı 29 yaşın altında, gençlerin yalnızca üçte biri öğrenciyken üçte biri çalışmakta, geri kalanlar ise ne okula gitmekte ne de çalışmaktadırlar. Çalışan genç nüfus kadar işsiz ve artı genç bulunmakta, maddi zorluk çeken çok sayıda öğrenci ya hiç öğrenim görmemekte ya da öğrenim hayatlarını büyük sıkıntılarla devam ettirmektedirler. İlköğretimden ortaöğretime

geçişte ve ortaöğretimin çeşitli aşamalarında çok yüksek oranlarda okul terkleriyle karşılaşılıyor. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki okumaya devam eden öğrencilerimizin matematik ve bilim alanlarında OECD ülkelerindeki öğrencilerin çok gerisinde kalmışızdır.

Eğitimdeki eşitsizlikler, kadın - erkek, kent - kırsal ve bölge eşitsizliği gibi toplumsal eşitsizlikleri yeniden üretiyor. Öğrenciler arasındaki eşitsizlikler, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitimin ve eğitim sonrası hayatın tüm aşamalarında atarak devam ediyor. Her yıl üniversiteye girebilmek için gayet iyi biliyorsunuz, bir buçuk milyon genç sınava girmekte. Bunlardan sadece üçte biri bir lisans ya da bir ön lisans programına yerleşebiliyor. Hepiniz bu sınavların içinden geçtiniz. Var olan sınav sistemini çok iyi biliyorsunuz. Ama bu sınav sistemimiz sizleri ezberci bir eğitime mahkûm ediyor ve okulun yanında dershaneleri ikinci adres olarak edinmenize yol açıyor.

Liseler gençler geldiğiniz o yollardan bilime, sanata, spora, sosyal etkinliklerin çok fazla zaman ayıramıyorlar. Aileler mali olanaklarının kısıtlılıkları nedeniyle üniversiteye girebilmesi için çocukları dershaneye gönderiyorlar ve onları büyük bir mali güçlüklerle gene de iyi bir ortama kazandırmaya çalışıyorlar.

Çocukların iyi eğitim almaları için burslar yetersiz. Öğrencilerden alınan harçlarsa yüksek. Türkiye’de her 6 yüksek öğretim öğrencisinin sadece birine yetecek kadar yurt kapasitemiz var, barınma sorunlarımız çok fazla. Üniversitelerimizin yeterli maddi olanakları olmadığı için, laboratuvarlar, kütüphaneler ve sosyal tesisler konusunda ciddi eksikliklerimiz var. Bunun yanında iyi eğitilmiş akademik kadro yetersizliklerini de koyabiliriz ve dünyanın en iyi 500 üniversite sıralamasında Türkiye’den her yıl bir ya da iki üniversite ancak son sıralarda yer alabilmekte.

12 Eylül darbesinin ürünü olan YÖK üniversitelerin idari, mali ve bilimsel özerkliklerini elinden almıştır. Dayatılan merkezi sistem üniversitelerin bilimsel yaratıcılıklarını, farklılaşmalarını engellemiştir. YÖK düzeni ile üniversite öğrencileri ve öğretim üyeleri için özgürlük alanı olmaktan çıkmıştır. Şimdi de yeni YÖK Yasası hazırlanmakta, fakat bu yeni YÖK Yasası da üniversiteleri değil bilimsel özerklik getirmek, üniversiteleri siyasi iktidarların daha çok nasıl emrine sokarız şekline dönüşmektedir.

Şimdi tabii en büyük sorunlardan birisi işsizlik, yapısal ve kalıcı hale gelmiştir. İşsizlik sorununun en ciddi etkilediği toplumlardan en önemlisi siz gençlersiniz. Okuldan mezun olduktan sonra eliniz ekmek tutmadığında ne kadar üzülüğünüzü, geleceğe bakışınızın ne kadar karardığını, depresyona girdiğinizi çok yakından biliyoruz.

Günümüz ekonomisinin gerektirdiği becerilere sahip olmayan, sosyal güvencesi bulunmayan ve iş piyasasına girişte yalnız bırakılan yüz binlerce genç kayıt dışı ve güvensiz işlere mahkûm oluyorlar, bu da yüksek oranda yoksulluğun artmasına yol açıyor.

Gençler arasında işsizliğin yüksek olmasında önemli nedenlerinden biri de eğitimin çağdaş dünyanın gereklerini karşılamaktan uzak olmasıdır. Bugün sayısı 200 bine yaklaşan üniversite mezunu, 106 bin meslek lisesi ve bir o kadar da lise mezunu işsizdir. Büyük şirketler iş ilanlarında sadece belli başlı üniversitelerin mezunlarını talep etmektedir. Üniversite sanayi işbirliği gelişmemiştir. Üniversite kontenjanları ekonominin ihtiyaçlarına göre değil, siyasi iktidarların rant hesaplarına göre belirlenmektedir. İktidarın üniversiteli gençlere yaklaşımı ise her üniversiteyi bitiren iş bulacak demek değildir, şeklindedir. Türkiye’de de gençlerin büyük çoğunluğunun ekonomik bağımsızlığı yok, ekonomik sorunların ağırlıklı olarak aileler tarafından çözülüyor olması gençlerin ailelerine bağımlı olmasını ve özgüven sorunlarına yol açmaktadır.

Gençler zamanlarının büyük bölümlerini aileleriyle geçiriyorlar. Bazı aileler gençler üzerine de çok fazla baskı uyguluyor. Devlet ve yerel yönetimler gençlere sosyal alan açmakta isteksiz ve yetersiz kalmaktalar. Aile ve çevre baskısı, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının başlıca kaynağını oluşturabilmekte; genç kadınlar üzerinde bu baskı daha da yoğunlaşmaktadır. Gençlerin sosyal ve sanatsal faaliyetlere katılımı düşüktür. Büyük çoğunluk düzenli olarak spor yapamamakta ve hobilerini geliştirmemektedir. Okuma alışkanlığındansa bahsetmek istemiyorum ve burada üniversitede olduğunuz için hepinizin iyi okuma alışkanlıkları olduğu kanısına sahip olmak istiyorum.

Günümüzün olumsuz ekonomik koşulları ve sosyal devletin çökertilmesi gençler için bencilleşme, yalnızlaşma ve kimliksizleşme gibi tehlikeler doğurmakta; gençler toplumsal dayanışmadan güç alan özgür bireyler olmak yerine bağımlı bireyler haline gelecekleri ortamlara itilmektedir.

Sosyal Devlet, kardeşliğe yatırımdır. Gençlerin birbirlerinin sorunlarına duyarlı olmalarını ve birbirlerine destek olmalarını sağlar. Örneğin Finlandiya’da 18 yaşını bitiren her genç vatandaş kimliğiyle sosyal devletten vatandaşlık geliri almakta ve bu ekonomik destek, onun toplumun özgür ve dayanışmacı birey olmasının önünü açmaktadır.

Bugün sevgili gençler; genç kadınlar, aile ve çevre baskısını genç erkeklerden daha fazla hissetmektedirler. Bunun sonucunda genç kadınların toplumsal yaşama katılımı büyük ölçüde sınırlanmaktadır; eğitimde, iş dünyasında, sosyal ve siyasal katılımı hala genç kadın ve erkekler arasında önemli eşitsizlikler vardır. Bu eşitsizlikler iktidarın biçimlendirdiği, eğitim müfredatı, çalışma koşulları ve kadını eve bağlayan toplumsal cinsiyet rolleri tarafından güçlendirilmekte ve sürekli kılınmaktadır. Etkin bir gençlik politikasının en önemli unsurunun kadın ve erkek eşitliğini sağlamak ve güçlendirmek olduğuna inanıyorum. Gençlik politikasının temelini özgürlük, eşitlik ve dayanışma ilkeleri oluşturmalıdır. Özgürlükçü demokrasi anlayışının temel ilkelerinden biri de çoğulculuktur. Çoğulculuk; farklılıklara saygı gösterilmesini gerektirir. Etnik köken, inanç, cinsiyet, cinsel yönelim ve benzeri alanlarda farklıları hoşgörüle kabul etmek demektir.

Sevgili gençler, Cumhuriyetin ilk yıllarında gençlere yönelik olumlu yaklaşımlar zamanla baskıcı yönetimler tarafından olumsuz yönde değiştirilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, cumhuriyetin ideallerini yurdun her köşesine genç kadrolarla seferber ederek yaymıştır. Cumhuriyeti Türk gençliğine emanet ettiğini söyleyen Atatürk 19 Mayıs Bayramını gençliğe armağan ederek, gençlere duyduğu güçlü inancı göstermiştir.

1960'larda 1961 Anayasasıyla genişleyen ifade ve Örgütlenme Özgürlükleri, üniversitelerin özerkliğinin tanınması gibi önemli politikalar ve dünyada ve Türkiye'de 1968 Gençlik Hareketinin etkisiyle gençliğin sesi hiç olmadığı kadar gür duyulmaya başlamıştır. Bu ses 12 Mart 1971 Askeri Darbesiyle ağır bir biçimde bastırılmıştır. Gençlik fidanların sokaklarda kurşunladığı, işkencelerden geçirildiği, siyasi hesaplarla idam edildiği, göğe yakınken biçildiği bu dönem sonrasında gençlerin özgürlüğünü kısıtlayan politik uygulamalar egemen olmuştur. Olmuştur da dönem sona mı ermiştir? Hayır. 12 Eylül 1980 darbesine kadar 6 bine yakın gencimiz sağ ve sol kavgası görünümünde birbirine kırdırılmıştır, bu bir politikadır. 12 Eylül 1980 askeri darbesini takip eden 1982 Anayasası ile farklı bir gençlik algısı öne çıkmıştır. Artık gençler toplumun geleceği olarak değil, olağan şüpheliler olarak görülmeye başlamıştır. Atatürk'ün Cumhuriyeti emanet ettiği gençliğe darbelerin yaptığı zulmü Uğur'un Sesleniş yazısı çok güzel anlatmaktadır.

O darbelerin 1971 darbesinde ve 1980 darbesinde neler yaşandığını, gençlere nasıl davranıldığını bu yazı en iyi şekilde anlatmakta:

“Arabalar şırl şırl ışıklarıyla caddelerden geçerken bizler bir mumun ışığında bitirdik kitaplarımızı. Kendimiz gibi yaşayan binlerce yoksulun yüreğini yüreğimizde yaşayarak o büyük kavgaya katıldık. Ecelsiz öldürüldük, dövüldük, vurulduk, asıldık. Vurulduk, ey halkım unutma bizi. Yoksulluğun bükemediği bileklerimiz çelik kelepçeler takıldı. İşkence hücrelerinde kaç kez sabahladık. İsteseydik, diplomalarımızı mor binlikler getiren birer senet gibi kullanırdık. Mimardık, mühendistik, doktorduk, avukattık. Yazlık kışlık katlarımız, arabamız olurdu. Yüreğimiz işçiyle birlikte attı, köylüyle birlikte attı. Yaşamımızın en güzel yıllarını birer taze çiçek gibi topluma verdik. Bizleri yok etmek istediler hep. Öldürüldük, ey halkım; unutma bizi. Fidan gibi genç kızlardık; hayat şakırdayan bir şelale gibi akardı, göz bebeklerimizden 20 yaşında, 21 yaşında, 22 yaşında işkencecilerin acımasız ellerine terk edildik. Direndik, küçücük yüreğimizle; direndik, genç kızlık gururumuzla. Tükürülesi suratlarına karşı bahar çiçekleri gibi taptaze inançlarımızı fırlattık, boş birer eldiven gibi. Utanmadılar, insanlıklarından; utanmadılar, erkekliklerinden. Hücrelere atıldık, ey halkım unutma bizi. Ölümçül hastaydık, bağırsaklarımız düğümlemişti. Hipokrat yemini etmiş doktor kimlikli işkencecilerin elinde öldürüldük, acımaksızın. Gelinliklerimizin ütüsü bozulmamıştı, daha. Cezaevlerine kilitlemiş kocalarımızın taptaze

duygularına birer mezar taşı gibi savrulduk. Vicdan sustu, hukuk sustu, insanlık sustu. Göz göre göre öldürüldük, ey halkım unutma bizi. Kanserdik, ölüm her gün bir sinsî yılan gibi dolaşıyordu derimizde. Uydurma davalarla kapattılar hücrelere. Hastaydık, yurt dışına gitseydik, kurtulurduk belki. Bir buçuk yaşındaki kızlarımızı öksüz bırakmazdık. Önce kolumuzu omuz başından keserek yurtseverlik borcumuzun diyeti olarak fırlatıp attık önlerine. Sonra da 32 yaşında bırakıp gittik, bu dünyayı ecelsiz. Öldürüldük, ey halkım unutma bizi. Giresun'daki yoksul köylüler sizin için öldük; Ege'deki tütün işçileri sizin için öldük; Doğu'daki topraksız köylüler sizin için öldük; İstanbul'daki, Ankara'daki işçiler sizin için öldük; Adana'da param parça elleriyle ak pamuk toplayan işçiler sizin için öldük. Vurulduk, asıldık, öldürüldük ey halkım unutma bizi. Bağımsızlık Mustafa Kemal'den armağandı bize. Emperyalizmin ahtapot kollarına teslim edilen ülkemizin bağımsızlığı için kan döktük sokaklara. Mezar taşlarımıza basa basa devleti yönetenler gizli emirlerle başlarımızı ezmek, kanlarımızı emmek istediler. Amerikan üstleri kaldırılсын dedik, sokak ortasında sorgusuz sualsiz vurdular. 22 yaşlarındaydık, öldürüldüğümüzde ey halkım unutma bizi. Yabancı petrol şirketlerine karşı devletimizi savunduk, komünist dediler. Ülkemiz bağımsız değil dedik, kelepçeyle geldiler, üstümüze. Kurtuluş Savaşında emperyalizme karşı dalgalandırdığımız bayrağımızı daha da dik tutabilmekti bütün çabamız. Bir kez dinlemediler bizi; bir kez anlamak istemediler bizi. Vurulduk, ey halkım unutma bizi. Henüz çocukluğumuzu bile yaşamamıştık. Bir kadın eline değmemişti ellerimiz; bir sevgiliden mektup bile almamıştık, daha bir gece sabaha karşı pranga vurulmuş, ellerimizle ayaklarımızla çıkarıldık idam sehplarına. Herkes tanıktır ki korkmadık, içimiz titremedi hiç. Mezar toprağı gibi taptaze, mezar taşı gibi dimdik boynumuzu uzattık, yağlı kementlere. Asıldık, ey halkım unutma bizi. Bizi öldürenler, bizi asanlar, bizi sokak ortasında vuranlar ağabeyimiz, babamız yaşlarındaydılar. Ya bu düzenin kirli çarklarına ortak olmuşlardı ya da susmuşlardı, bütün olup bitenlere. Öfkelerini bir gün bile karşısındakilere bağırmanın insanların gözleri önünde öldürüldük. Hukuk adına, özgürlük adına, demokrasi adına, batı uygarlığı adına bizleri bir şafak vakti ipe çektiler. Korkmadan öldük, ey halkım unutma bizi. Bir gün mezarlarımızda güller açacak, ey halkım unutma bizi. Bir gün sesimiz hepimizin kulaklarında çınlayacak, ey halkım unutma bizi. Özgürlüğe adanmış bir top çiçek gibiyiz, şimdi hep birlikteyiz, ey halkım unutma bizi, unutma bizi, unutma bizi.”

Şimdi bu yazıda yazılanların çoğu okuduğum zaman herhalde bugünlerde ülkemizde yaşananların bir kısmından çok uzak değil, bugünde gençlere denetlenmesi ve baskı altında tutulması gereken kişiler olarak görülüyor, öyle bakıyorlar.

Siyasi iktidar 12 Eylül askeri darbesi zihniyetini devam ettirmekte ve gençleri baskı altında tutulması gereken bir toplum kesimi olarak görmektedir ve hatta onları da tek tipleştirmeye çalışmaktadır. İşte bu nedenle iktidar gençlerin karşısında onları güdülemeyi hedefleyen baskıcı bir zihniyet ve örneklerini son dönemlerde sıkça gördüğümüz gibi polisle ve biber gazıyla çıkartmaktadır.

Gençlerin en haklı isteklerinden biri olan parasız eğitim için pankart açmaları bile onların tutuklanmalarına ve terör suçlamalarıyla yargılanmalarına yol açmaktadır. Bu baskıcı zihniyet sadece gençleri değil, tüm toplumu bir cendere altına almak istemektedir ve siyaset ancak demokratik bir ortamda kamu yararı güdebilir. Demokrasi olmadığı zaman, siyaset çıkar çevrelerinin kendi egemenliklerini kurmak için uyguladıkları yalan ve aldatmacadan, baskı ve zulümden ibaret bir gölge oyunu haline gelir.

Demokrasinin temeli, sevgili gençler hukukun üstünlüğüdür. Hukukun üstünlüğünü sağlamanın yolu da kuvvetler ayrılığından geçer. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin geçerli olduğu siyasi sistemlerde yasama, yürütme ve yargı olmak üzere üç temel güç merkezi vardır. Bu üç merkezin işleyişinde ve birbirleriyle ilişkilerinde insan haklarına saygı, eşitlik ve adalet temelinde şekillenmiş olan hukukun üstünlüğü egemen olmalıdır. Hatta bu üç kuvvetin yanına dördüncü kuvvet olarak yazılı ve görsel basın da koyarız. Basın gerçekleri kamuoyuna sunarak halkın bilgilenme hakkını yerine getirir. Siyasi iktidarlarda her zaman halkın gerçekleri öğrenmesinden hoşnut olmayabiliyorlar. Gerçekleri ortaya çıkaran ve halka sunan basının üstüne baskı uyguluyorlar. Günümüzde yüze yakın basın mensubunun hapiste olması bu baskının somut bir örneğidir.

Kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğünün olmadığı toplumlarda eşitlik ve adalet yoktur, bunu unutmayın. Demokratik olmayan toplumlarda da yasalar vardır. 1932 yılında seçimle parlamentoya giren Hitler 1933 yılında çıkardığı iki kanunla kuvvetler ayrılığı ilkesine ve hukukun üstünlüğüne son vermiştir. Hatırlarsak bu kanunlardan ilki Reichstag yangınının provokasyonunu bahane ederek çıkardığı halkı ve devleti koruma kanunudur. Hitler, halkı ve devleti korumak gerekçesiyle çıkardığı bu kanunla tüm bireysel hak ve özgürlükleri kaldırmıştır. Böylece hukuk devletini de son vermiştir.

İkincisi de, parlamentonun yasama yetkisini yürütmeye tabi kılıp hükümete doğrudan kanun çıkarma yetkisi verdiği yetki kanunudur. Böylece Hitler yasama ve yargıyı tümüyle yürütmenin emrine sokarak tarihin en kanlı faşist yönetimini kurmuştur. Toplumların yasalarla yürütmesiyle hukukun üstünlüğünün benimsenmesi arasındaki farkı özellikle belirtmek istiyorum. Tevfik Fikret'in sözleriyle "Demokrasi umutlarının çiğnendiği kanun diye, kanun diye, kanunların tepelendiği nice diktatörlükler görmüştür, insanoğlu."

Şimdi eğer meclise ait olan yasama yetkisi kanun hükmünde kararnamele ile yürütmeye devrediliyorsa, eğer yargı kararlarının etkisiz kılınması için bakanlar kuruluna yetki veriliyorsa, eğer yürütmenin başı kuvvetler ayrılığı ilkesinin yürütmeyi engellediğini söyleyebiliyorsa, eğer milletvekili, gazeteciler, silah kuvvetlerin her düzeydeki mensupları, öğrenciler, yerel yöneticiler ve daha pek çok insan siyasal nedenlerle özgürlüklerinden yoksun bırakılıyorsa, eğer güçlü ve bağımsız hukuk mesleği yok edilmek isteniyorsa, eğer medya, meslek odaları, sendikalar hatta işveren örgütleri iktidarın denetimi altına alınmak isteniyorsa, eğer halkın seçtiği yerel yöneticiler ve onların kadroları siyasal nedenlerle kovuşturulmaya uğruyor ve yargılanıyor, cezalandırılıyorsa o ülkede hukukun üstünlüğü ortadan kaldırılıyor demektir.

Sevgili gençler, şimdi hepiniz çok yakından biliyorsunuz, bu ülkeyi kuranlar Cumhuriyet makamlarına 80-90 yıl sonra gelen birilerinin 30 Ağustos Zafer, 29 Ekim Cumhuriyet, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramlarını, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesini ortadan kaldırmaya kalkacaklarını, Kurtuluş Savaşı'nda hatta "Kurtuluş" sözcüğünün kendisinden, Cumhuriyet'in kuruluşundan nefret edeceklerini bilseler herhalde kahrolurlardı. İyi ki Atatürk'e gençliğe hitabesinin karşısına Necip Fazıl Kısakürek'in "Dinin Kininin Davacısı Bir Gençlik" diyen gençliğe hitabesini koymaya kalkıştıklarını görmediler.

Şimdi soruyorum size; kime kin? Kadına mı, farklı ırklara mı, uluslara mı, o Kurtuluş Savaşıyla derslerini verdiğimiz emperyalistlere mi yoksa onları denize dökenlere mi hangi kinin davacısı? Bizi işgallerden kurtaranlara, onların devrimlerine duyulan kine mi? Oysa dinlerde kin yoktur. Dinle kin bir araya gelemmez. Sabah küstüğünle akşama barış diyen dinden kine nasıl geldik?

Hepiniz çok iyi biliyorsunuz, Atatürk'te kin yoktur. Yunan bayrağını yerlerde sürünmesine izin vermeyen, Çanakkale'de ölen Avusturyalı, Yeni Zelandalı, İngiltere askerleri için "Onlar artık bizim bağrımızda bizim çocuklarımızdır" diyen; zorunluluk olmadıkça savaşı cinayet olarak niteleyen bir askerdir, Atatürk. Kurtuluş Savaşı'mızdaki zorunluluk ise hepinizin bildiği gibi ülkemizin düşman işgalinden kurtulması ve bağımsızlığıdır.

Sevgili gençler kinle gelecek inşa edilmez. Hele o gelecek kendisi demek olan gençliğin ruhuna kin tohumları ekilemez. Ayrımcılığın, ırkçılığın nefret suçu sayıldığı 21. yüzyıldayız. Gençlerimizin eğitimi nefrete, kine yer verecek unsurlarla dolu olamaz. Geleceği emanet edeceğimiz gençleri nefret suçlarından uzak tutacak şekilde yetiştirmemiz gerekirken kin tohumları ekmek son derece sakıncalı ve rahatsız edicidir.

Atatürk'ün "Benim manevi mirasım, bilim ve akıldır" şeklindeki hayranlık verici ve çağdaş vasiyetine, mirasına yakışmayan söylemlerdir. Yaşam hakkı kutsaldır ve terör bir insanlık suçudur. Topluma kin tohumları ekmek terörü besler ve onu güçlendirir.

Terörün uluslararası ve ulusal bağlantıları vardır. Etnik kimliği, dini, ideolojiyi kullanır. Tehdit, baskı, korku yaratarak toplumları sindirmeye çalışır. Hangi nedenle olursa olsun terör olaylarının yanında olmak bu insanlık suçuna iştirak etmek demektir.

Terörün ana amacı, ülkelerin vatandaşlarını ve ulusları birbirine düşman etmektir. Terörün arkasındaki çıkar çevreleri bu düşmanlıktan hem siyasi hem ekonomik kazanç sağlarlar ve terörün hâkim olduğu ülkelerde parlamentoların demokrasiye kendilerinden beklenen katkıyı vermeleri çok zordur. Terör demokrasinin düşmanıdır.

Çok iyi bilinmektedir ki Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş harcında ülkede yaşayan herkesin eşit vatandaş olması ilkesi vardır. Terörün hedefi ise, ülkemizdeki ulusal birliği ruhunu yok etmek, kardeşi kardeşe kırdırmaktır. Gözleriniz kör değilse sevgili gençler, bu gerçekleri görmek; kulaklarımız sağır değilse terör nedeniyle yitirdiklerimizi yakınlarının çığlıklarını duymak; ellerimiz varsa bu oyunu boşa çıkarmak için kardeşliğe uzatmak zorundayız.

Şimdi Türkiye'de gençlerin çok büyük bir bölümü siyasi karar alma süreçlerine katılmamaktadır, bu bir gerçek. Gençlerin yalnızca 3,7'si 4 bile olamamışız daha bir siyasi partiye üyedir. Ancak %10'unu arkadaşlarıyla siyaset konuşmaktadır. Belki buradaki o konuşan %10'nun içindedir diye bakıyorum, arkadaşlarımıza.

Sosyal ve kültürel çalışan derneklere üye olan gençlerin oranı ise sadece %3, genç milletvekili çok azdır. Milyonlarca gencin siyasetle ilişkisi yalnızca oy kullanmaya indirgenmiştir.

Türkiye uluslararası taahhütlerinin bir gereği olmasına rağmen gençlerini ulusal düzeyde karar alma mekanizmalarına katacak çözümleri geliştirmemiştir. İleri demokrasideyiz ya bir türlü gelişemiyoruz, ilerleyemiyoruz.

Gençlerin üniversite yönetimlerindeki temsili çok sınırlıdır. Üniversitelerdeki öğrenci konseyi temsilcilerinin üniversite senatosu toplantılarına sadece kendilerini ilgilendiren konular konuşurken katılmaları öngörülmüştür. Öğrenci temsilcilerinin oy hakkı bulunmamaktadır.

Türkiye'de yaşayan milyonlarca genç, sorunları hakkında karar verilirken kendilerine danışılmasını talep etmektedirler. Ama günümüzde daha çok söz isteyen gençlere ancak daha çok biber gazı, daha çok cop, daha çok boş nasihat layık görülmektedir. Gençler sadece geleceğin büyükleri olarak değil, bugünün de eşit ortakları olarak görülmelidirler. Gençler yalnızca gençliği ilgilendiren değil, tüm alanlarda karar alma süreçlerine etkin katılabilmelidirler.

Gençler kendilerini ilgilendiren kararların yalnızca mirasçısı değil, aynı zamanda mimarı da olmalıdırlar. Bu anlayış devlet yönetiminin tüm katmanlarında yaygınlaştırılacak bir zihniyet dönüşümü ile gerçekleştirilebilir. Bütün bunların gerçekleşebilmesi için gerçek bir demokrasinin hayata geçmesi lazım. Gerçek bir demokrasi ancak zihinleri bağınazlıkla kararmamış, aklın ve bilimin yol göstericiliğindeki laik bir eğitimle aydınlanarak yaratıcılığın ve özgür düşüncenin

önemini kavramış Atatürk'ün deyişiyile "Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür" gençlerle gerçekleşebilir.

Sevgili gençler, ben gençlerle çalışmayı çok severim. Vakıfta da çalışırken daha sonraki çalışmalarım da hep gençlerle bir arada oldum. Gençler dinamiktir, gençlerin parlak ve yaratıcı fikirleri vardır ve gençler gelecektir. Gençler yaratıcı olmalıdır da daha iyi bir dünya için yaratıcılığa ihtiyaç var; bilimde, sanatta her alanda yaratıcı olunması gerekir.

Size şunu söylemek istiyorum, kalıpların içinde sıkışıp kalmayın. Yaratıcı düşünün. Düşüncelerinizi uzay boşluğuna fırlatın. Düşüncelerinizin uçuk olarak nitelenebileceğinden de korkmayın. Bırakın size amma da uçtun desinler, çünkü uzay sonsuzluğuna fırlatıp attığınız o düşünceler yeryüzüne doğru inerken atmosferin ve yeryüzünün ağırlığıyla zaten törpülenecektir. Sıkışıp ve dar alandaki düşünceleriniz zaten daha çok törpüleneceğinden yaratıcılığın önünü açamaz ve kendinize güvenin. Korkmayın. Hiç susmayın. Yılmayın ve sevgiyi de hayatınızdan eksik tutmayın.

Siyasete de uzak durmayın lütfen. Size bu konuda Uğur'un "Sorumlu Olmak" yazısından birkaç bölümle de seslenmek istiyorum:

"Sorumluluk pınarlarından, bilinç çeşmelerinden gürül gürül akan kişilikleri köhnemiş yasaların kısılcacı altında yaşatmayı tek çıkar yol bilmişiz yıllarca. Karanlıklarla beslenen korkuları bir tel örgü, bir dikenli tel gibi sarmışız dört bir yanımıza. Yüreksizliğin özrünü bir parçada kendi küçücük dünyalarımızın mutluluğuna sığınarak gidermek istemişiz. Bir kişiye yapılan haksızlık bütün topluma karşı işlenmiş bir suçtur. Bu bilinci paylaşmak ve bu sorumluluğu yerleştirmek zorundayız. Uygarca paylaşılan sorumluluk bilinci özgürlüğünde, demokrasinin de tek güvencesidir. Bu güvence sağlanmadıkça demokrasinin temelini bir tek taş bile konmuş olamaz. Unutmayalım ki cesur bir kez, korkak bin kez ölür. Önemli olan insanın böyle bir toplumda bir mezar taşı gibi suskunluk simgesi olmamasıdır" ve Sevgili gençler içinizdeki aydınlığı topluma ve toplumun geleceğine yansıtacak olan sizlersiniz.

Şimdi hep biliyorsunuz, güneş ufukta şimdi doğar diye güneş, ufuktan değil artık şimdi hemen sizin içinizden doğacaktır. Ben ona inanıyorum.